

MINDSZENT-SZEGVÁR

ÉS VIDÉKE.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 3 frt — kr. Négy hóra . . . 1 frt — kr.
Fél évre . . . 1 frt 50 kr. Negyed évre — frt 75 kr.

VEGYES TARTALMU HETILAP. MEGJELEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ HIVATAL

Diamant Manó nyomdájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetési- és hirdetési díjak küldendők.

HIRDETÉSEKET

nyílt-téri közleményeket a kiadó hivatal jutá nyos ár mellett közöl.

Tanügy községünkben.

Lapunk 37-ik száma ujdonsági rovatában egy kis statisztika cím alatt közöltük Hám János igazgató tanítónak az 1889/90 évre szóló jelentéséből azt, hogy a tankötelesek összeírása szerint van 760 fiu és 710 leány, összesen tehát 1470 tanköteles gyermek.

Az alkalommal örvendetes tudomásul vettük azt is, hogy e számból csak 50 nem járt iskolába.

Az 1890/91-iki tanévre a fenti számnál még többen jelentkeztek az iskolákban, de midőn magában a tény örvendetes, annál inkább fájdalmasan kell, hogy érintsen mindenkit, kinek a közoktatásügy bármily csekély mérvben fekszik szívében, hogy a rendelkezésünkre álló tantermek nem képesek a tanulókat befogadni. Kevés a tanterem, kevés a tanerő.

Hogy ez az eset bekövetkezik, előre látható volt. Ezen ügy több ízben tárgyalatott a képviselőtestület által és határozatok — a mennyiben a közoktatásügy előttük nem fontos — semmit! Bekövetkezett hát az a páratlanul álló eset, hogy dacára minden kényszer oktatási törvényeknek — a jelentkezett tanulókat nem vették, nem vehették föl; azokat egyszerűen haza küldték.

Ugyan ez az eset történt Hám János igazgató tanító ur iskolájában is, a ki a IV-ik osztályt tanítja. A III. osztályból mintegy 30—40 tanulóval ment több át a IV. osztályba, mint a mennyit tanterme befogadni képes, nem lehetett tehát egyebet tennie, mint a fölös számúakat visszautasítani, de föltéve, hogy a tantermek elég nagyok volnának is, még akkor is törvényellenesnek tartjuk, hogy egy tanteremben egy tanító alatt 80 tanulóval több legyen, pedig ha a múlt évi tankötelesek számát vesszük is ez új tanévre mérvadóul, akkor is, az 1470 tankötelet 14 iskolára felosztva — egy-egy iskolában 105 tanuló lenne.

Igen ám, ha nem állna az, hogy míg a tanyai iskolákra — tekintve a népességet és iskolák számát — kevesebb jut, addig a belterületen még jóval fölül haladná a mondott számot is.

Nem hisszük, hogy a jelenkorban, mikor már tisztában van az egész világ azzal, hogy egy nemzet megélhetésének, fennállásának a népnevelés képezi egyik legfontosabb alapfeltételét — legyen e hazában Mindszenhez hasonló nagy község, hol a tanulni vágyó, tanulni akaró gyermekek a tanítás elől elzártnának.

Többször sürgetőleg szólaltak fel e szegényes viszonyok megváltoztatása iránt

egyek képviselők, de mind hasztalan, ékes-szólásuk, melyet a népnevelés érdekében hangoztattak, a többségnél süket fülekre talált és nem érthették meg, hogy e közönyükkel milyen bünt követnek el úgy az egyesek, mint maga a közoktatásügy ellen.

Felhívjuk Csongrádvármegye tanfelügyelőjének figyelmét e tovább nem tűrhető szegényes állapotra és hisszük, hogy ott, hol a kötelelességnek jozan öntudata nincs meg s hol a kötelelességek teljesítésére az akarat hiányzik, ott a kényszer alkalmazásának kell előtérbe lépni.

Megyei közgyűlés.

Megyénk rendes őszi közgyűlése múlt hó 29-én vette kezdetét a képviselők elég nagy érdeklődése mellett.

Közöljük e gyűlésből a bennünket most legközelebről érdekelő vasutügy tárgyalását, mely Stammer Sándor alispán azon javaslatára kezdődött, hogy a vármegyei közgyűlés 300,000 frtot szavazzon meg a szentes-szegvár-mindszent-hmvasérhelyi vasutvonalra.

Sima Ferenc hosszabb beszédben azt igyekezett bizonyítani, hogy fenti összeg megszavazásával nem jön össze annyi összeg, a mennyi a vasutkiepítésére szükséges és így a kormány az építésre az engedélyt nem fogja megadni, miért is indítványozta, hogy a megye 352,000 frtot szavazzon meg, de avval a kikötéssel, ha a kormány a töle kért 200,000 frtot szintén megadja ezen vasuthoz, de mondja ki a közgyűlés azt is, hogy az építésbe nem megy bele addig, míg a 3 érdekeltség egyesülés keresztül nem vitetik.

Kiss Zsigmond az indítvány azon részét, hogy 352,000 frt szavazzassék meg, elfogadja, de ő ezt semmi feltételekhez nem kötné, mert vasutnak mindenáron létesülni kell, tekintettel arra, hogy az 52,000 frt az építésnél megtakarítható lesz, az alispáni indítványt fogadta el.

Balogh János azon helyesen felfogott hozzászólása után, hogy ha az 52,000 frt megtakarítatik — úgy is a megyéé marad, kéri a 352,000 frtnak megszavazását.

A közgyűlés ezután egyhangulag elfogadta a 352,000 forint megszavazását és azt feltételhez nem kötötte.

A tél küszöbén.

Zuzmarás idő, hideg szél, borús ég: a tél hírnökei, melyek ólomszürke színt vegyitnek a láthatár világosságába és ami a nyári évadban diszró fényben pompázott, megtakul a hervadás télies lehetétől.

Az emberek már nem keresik többé kint

a szabadban szórakozásukat, hanem összébb huzódnak a szobában a négy fal közé és mert az ember a melegséget nem nélkülözheti, a nyári nap éltető sugarai helyett a kandalló pattogó tüze árasztja el a levegőt jótékony melegséggel.

A szegény ember remegve gondol a hidegebb évaatra. Nyáron könnyebb neki az élet, mert nem lép föl annyi követeléssel mint télen. Nyáron ha nincs tető, mely alá éjjeli nyugalomra visszavonulhat, a szabad ég alatt tölti éjjelét és a halvány lámpafényt a hold ezüstös csilláma helyettesíti. A nyári hónapok alatt jól érzi magát, mert kevesebbet nélkülöz mint télen, midőn a szabad természet zord képet mutat.

Ruha kell, világítás kell és melegítés. A télnek ez a hármasszükséglete a szegény embernek hármasszükségletet okoz. E három szükséglet között főleg az utóbbi drágult meg az utóbbi időben. Magyarország fakészlete tudvalevőleg évenként fogy és ami a tüzelőanyagot leginkább helyettesítheti: a szén, az első időben többnyire kazánok fűtésére fordított, mert az általános használatra nagyon drága lett volna.

Később azonban, mikor mi is kikezdtük aknázni természeti kincseinket, melyeket dus szénbányáink rejtegetnek és a salgó-tarjáni kőszénbánya tulajdonosai óriási bányáinak fekete gyémántjait, melyek minőség tekintetében a legelső számban mennek — a magyar piacra vitték, az eddig csak idegenből importált tüzelőszén ára hirtelen alászállott, úgy, hogy Magyarországon lehetővé vált áttérni a szénfűtésre.

Salgó-Tarjánban rendkívül sok szén termesztenek és miután minőség tekintetében e hazai széntermék semmivel sem áll a külföldi mögött, az utóbbi csaknem teljesen kiszorult hazai piacunkról.

Most a tél küszöbén, mikor a tüzelőanyag első rangú életszükséglet és annak beszerzése akkora gondot okoz, célszerűnek tartjuk utalni arra a különös előnyre, mit az a körülmény nyújt, hogy hazai kőszénbányáink már most sokkal olcsóbban állítják elő a szénét és ennek használata immár nemcsak a gazdagok privilegiuma, hanem hozzáférhetőbb lett a vagyontalanabb osztály számára is, amely eddig, mikor külföldi szénre volt utalva, bizony igen gyakran érezte a tél zordságát. De még ma sem vagyunk ott, ahol gazdag szénbányáink mellett lennünk kellene. Egyedül az előlemlített bányatársulat az, mely helyes érzéket tanusít bányáinak kiaknázása körül. Ezekre megy a munkások száma, kik ernyedetlen munkával a föld gyomrából kivarázsolják a fekete gyémántokat. De máshol is vannak bányáink, a hol szintén nagy tömegekben volna előállítható a tüzelő szén és ha akadnának vállalkozók, kik ügyességgel és munkával a hazai talaj eme megbecsülhetlen kincseit a hazai közönség közkincsévé tudnák tenni, akkor a szén ára a mostaninál is olcsóbbá vál-

nék és a tél fagya elvesztene ijesztő jellegét, mert a legszegényebbek is képesek volnának hideg és rideg hajlékaikat a melegség egy-egy sugarával barátságosabbá, türethetőbbé tenni.

Jelentés

az orsz. egyet. tanítói nagy-gyűlés lefolyásáról.

Előadta a „Csongrád megyei tantestület (alf. tan. egyesület)“ 1890. okt. 5. és 6-án tartott közgyűlésén, S á g h y Lázár szegvári tanító.

Folytatás.

M á s o d i k n a p.

Aug. 22-én a gyűlés első tárgya. „Az állami szakszerű tanfelügyelet szervezése tekintettel a néptanítók előléptetésére“ című tétel volt, melyet dr. Havas Gyula besztercei tanító megyei tanfelügyelő adott elő; de melynek ellenében Józsa Mihály brassói tanító 20 pontból álló határozati javaslata fogadtatott el, melynek főbb pontjai következők:

a) A szakszerű tanfelügyelet szervezések a következő három fokozattal: 1) helyi, 2) járási és 3) megyei tanfelügyelet.

b) A helyi felügyeletet az igazgatótanító a tantestülettel egyetemlegesen gyakorolja.

c) Az igazgatótanító jelentéseit a járási tanfelügyelőhöz terjeszti be.

d) Az iskolaszékek és gondnokságok hatásköre tisztán adminisztratív teendők végzésére szorítandó, meghagyván nekik a tanítóválasztás jogát oly módon, hogy a választást a megyei tanfelügyelő hármas candidálása által kijelölt folyamodók közül a járási tanfelügyelő elnöke mellett eszközölje. Az iskolaszéknek és gondnokságnak hivatalból tagja legyen az igazgatótanító, azután minden 5 tanítói egy tanító, de beválasztható akárhány.

e) A járási tanfelügyelő kötelessége a járási területén levő minden elemi népiskolát évnegyedenként legalább egyszer alaposan megvizsgálni s észleleteiről a megyei tanfelügyelő útján a miniszteriumhoz szakszerű jelentést tenni.

f) A szakszerű tanfelügyelet harmadik, illetve első személye a megyei tanfelügyelő. Ilyenek csak azon járási tanfelügyelők vagy iskolaigazgatók sorából nevezhetők ki, akik az általános műveltség és külön szakvizsga letétele mellett mint ilyenek legalább 10 évig gyakorlatilag működtek s ezen működésük ideje alatt az emberekkel élni tudás, föl és lefelé igazságos pontos eljárás tekintetében képességet tanúsítottak.

g) A jelesebb megyei tanfelügyelők előléptetéseket hivatásnak meg első sorban a közoktatási miniszteriumba mint miniszter — vagy osztálytanácsosok.

h) A járási tanfelügyelőt az arra érdemes tanítók sorából a megyei tanfelügyelő hármas jelölése, a megyei tanfelügyelőt a járás-tanfelügyelők vagy a megyei tanfelügyelők alá rendelt iskolák igazgatói sorából a vármegyei főispán hármas kijelölése alapján a vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter nevezze ki élet-hossziglan.

A napirend második tárgyának „A tanítók anyagi helyzete“ című tételnek előadója dr. Bokor József egyetemi magán tanár ur volt. Ki alapos szakismerettel és megdönthetetlen érvekkel bizonyítja be, hogy mennyire elodázhatlanná vált már a tanítók nyomoruságos anyagi helyzetének javítása; kimutatta, hogy ezt már 20 évvel előbb az első egyetemes tanítógyűlés is tárgyalta s a tanítók anyagi helyzetének javítását és rendezését a tanítószék azóta folyton kérelmezte és kérelmezi. A tanítószék e tárgyban a múlt évben küldöttségileg is nyújtott át egy folyamodványt gróf Csáky Albin vallás és közoktatásügyi miniszter ur ö nagyméltóságának. Végül ajánlja, miszerint ha kell — még a képviselőházhoz is kérvény nyújtassék be a tanítók anyagi helyzetének rendezése tárgyában.

Mondanom sem kell, hogy előadónak ezen hévvel előadott és igaz meggyőződésből kelt előadása után javaslata egyhangulag elfogadtatott kapcsolatban Száva János jászladányi tanítónak 16 pontból álló határozati javaslatával együtt, mely különben az előtte felszólaltával teljesen egyez és csupán abban különbözik, hogy ugyanazt részletesebben öleli föl.

(Folyt. köv.)

Helyi és vegyes hírek.

— Kérelem. Lapunk kiadói hivatala részéről felkértem mindazok, kik Viz Zoltán költeményeire kibocsátott előfizetési felhívást vették, hogy azt mielőbb beküldeni szveskedjenek.

— Községi közgyűlés. Községi képviselőnk a mai napon d. e. 9 órakor közgyűlést tart, melynek egyedüli tárgyát a regálehoz tartozott ingatlanok elárverezésének jóváhagyása fölötti intézkedés fogja képezni. Meg lesz tehát a régen várt közgyűlés, ha ugyan az előbbieksorsára nem jut, t. i. hogy nem lesz meg-

tartható, mert a képviselő urnak kénytelen szeretete a közgyűlés tarthatását már több ízben lehetetlenné tették. Hinni mernék mégis, hogy a képviselő urak elégnék tartották az eddigi játékot és nem állítanak ki távolmaradásuk által a maguk számára újfönt olyan bizonyítványt, mely kötelességerzetőket olyan nagyon furcsa színben tünteti föl.

— Halálozás. Mult hó 30-án hunyt el 64 éves korában Tábit Ferenc, ki községünkben az esküdtbírói és bírói tiszteket több éven át viselte. Kiváló becsületességű polgár volt a megboldogult és egyike azon kevés tipikus magyar alakoknak, melyek ma már elvétve találhatók. Jóságos arc, kiváló rendszeret és pontosság jellemezték őt. Nyugodjék békével.

— Uj megyei hivatal. Vármegyénk f. hó 30-án tartott közgyűlésen határozatba ment egy megyei mérnöki állás szervezése. A mérnök fizetése, lakbéré, illetmény összesen 2000 frtban állapított meg.

— Szentes városa által a szentes-szegvári-mindszenti-h.-m.-vásárhelyi vasutra megszavazott 60,000 frtra vonatkozó határozatnál, szintugy mint nálunk és Szegváron, az a hiba követett el, hogy a törvény által előirt alakszerűség figyelmen kívül hagyatott. A törvény ugyanis rendel, hogy nagyobb összegek megszavazásánál a közgyűlési meghívók a gyűlés előtt 15 nappal kibocsátandók, mi ha meg nem történik, a határozat érvénytelen, ezt szem előtt tartva, Csongrád megye törvényhatósági közgyűlése a hozzá jóváhagyás végett felterjesztett határozatnak pótlását rendelte el. A mult hét folyamán a szentesiek eleget is tettek a kívánt alakszerűségnek, de tettek még egyebet is: a 60,000 frtnak megszavazását oly feltételekhez kötötték, mi arra enged következtetni, hogy a vasut kiépülését nem nagyon óhajtják. Kimondották ugyanis, hogy a 60,000 frtot csak úgy adják meg, ha az állam legalább 200,000 frtot ad, másodsorban pedig, ha az egyesülés a már kiépített tanyó-k.-szt.-mártoni és kun-szent-márton-szentesi vasutérdekeltséggel létrejön.

— Van már sár elég nagy, de hát csak hadd legyen, gondolja a legtöbb mindszenti háztulajdonos. Nincs járda mindenütt, mi ugy látszik, hogy az előjáróság helyeslésevel találkozunk, mert különben szorítaná a háztulajdonosokat járda lerakására. Tavaly mutatkozott egy kis erélyesség, néhány akadékoskodó háztulaj-

TÁRCZA.

A „Mindszént-Szegvár és Vidéke“ eredeti tárcája.

Halottak estéjén.

Irta: Ocsai György.

Néma csend mindenütt. A nap éppen leáldozóban van, az ég alján komor fekete felhő fogadja őt és a nap, elvégzett napi útja után oly elégtlenül látszik sugaraival a felhő palástja alá bujni.

Az esti szellő lágy fuvalma oly meghatóan beszél az enyészetről, mely az élet minden oldalról körül veszi. Itt látni a kedves virágokat, a mint koronáikat lehullatva, busongnak elmúlt ékességök fölött. Ott a rezgő nyárfa hullatja alá arany színű leveleit, hogy átadja azt az enyészetnek. Amott látszik a kopár mező s mellette a letarott szántóföld. Mindenütt csak enyészet és enyészet...

Beesteledett. Az utcákon szokatlan élénkség kezd lenni. Látni a mint a nép kisebb-nagyobb csoportokban siet a temető felé, kezükben gyertyát visznek, hogy azt meggyújtva kedveseik sirjára helyezték s ez által szeretetük némi adóját a sir lakójának még holta után is lerójják...

Igen. „Halottak estéje“ van, azért siet egy a hívő közönség ama bus birodalomba, hogy ott kedves elhunytjaikért egy fohászt küldjön az élők és holtak Urához. Oh mert ugyan ki volna az. kinek ne volna már valakije a temetőben?

Halottak estéje! Oh, mily mély benyomást tesz ez este az emberi kebelre, midőn ott a kis fenyő kereszték között lépdél. Minden fűszáltól, mely ott a sirokon hajlong, mintha hallaná: Ember! valamit az itt nyugvók, ugy te is meg fogsz halni, vigyázz tehát, mert nem tudod sem a napot sem az órát.

A b... i temető sirjainál is lobognak a gyertyák, mintegy az élőköt figyelmeztetve, hogy a kik ott lent nyugosznak, nem haltak meg örökre, csak alszanak... s egykor új életre kelnek. Csupán egy nemrégiben sir van ott a többiek sorában, melyen nem lobog gyertyafény. Vajjon kié lehet e sir, hogy oly elhagyatott? Egy szegény vak koldusé, a ki mig élt, alamizsnával tengette nyomorult életét, mignem a jöttévi halál ide hozta őt nyugodni a csendes sirba.

De mégis, mintha valami alakot venne ott észre a figyelő szem, a mint a kis fenyő keresztre van borulva egész mozdulatlanul. Az ott lent nyugvó árva fiacskája az, ki őt a faluba a jobb szivűekhez naponként elvezetgette.

Most pedig idejött ki, hogy elpanaszolja árva sorsát édes atyjának... oh, mily szívesen gyújtott volna ő is gyertyát atyja sirján, mint mások, de mivel egy fillérje sincs, melyen gyertyát vett volna, a helyett hát megöntözi könnyeivel azt a kis fakeresztet, melynek árnyékában édes atyja, anyyi sok keserű nap után alusza a béke álmát és egy buzgó imát rebeg a Mindenhatóhoz atyja csendes nyugalmáért. Ez alatt a gyertyák fénye kezd lassan kialudni, a járó-kelők is komor gondolatokba merülve hagyják el a holtak bus birodalmát és sietnek vissza. Mire hűvös őszi szél szárnyal keresztül a sirokon, kioltva az utolsó gyertyafényt is. A fák sárga levelei kísérteties susogással hullnak alá a mohos sirokra, mig végre ismét csendes minden.

Másnap, „Halottak napján“ ismét megélnék a sirok terei. A lent nyugvók még élő övéi ismét kijönnek, hogy halottjaikért egy „Miatyánkot“ küldjenek az égbe.

A szegény koldus sirjánál is ott van árva gyermeke, de már nem élve... Az éjszaka ő is kiszenvedett, — az árvák atyja megszánta őt s elvitte egy boldogabb hazába, hol ismét együtt van szegény atyjával.

Adj Uram örök nyugodalmat minden meg-holtak!

donos háza előtt az előjáróság rakatott le padlót, de a tavalyi erélyességbe még tavaly beleszaladt a madzag. Mivel pedig folyton esik s az előjáróság erélyességének folytatása nem várható, adjuk meg magunkat sorsunknak és gázoljuk a sarat, nem lesz annak egy csepp baja sem attól. S ha valakinek ez nem találkozza tetszésével, gondolja meg, hogy nem lesz mindig sár.

— **Bál. Robicsek Mór** vendéglőjében az iparos ifjak f. hó 8-án bálát rendeznek, melyre a mulatni vágyók figyelmét felhívjuk.

— **Színészek nálunk.** Frank Lenke 14 tagból álló színtársulata tart előadásokat községünkben. Bemutató előadásuk csütörtökön volt, mikor is „A vörös sapka” került színre. Tegnap „Korteskedés kávé mellett” adatott, ma pedig „Felhő Klári”-t mutatják be. Most, hogy elkövetkeztek már az unalmas esték, hisszük, hogy az előadások látogatottak lesznek. Ezt különben is megérdemli a társulat, mert jó erők fölött rendelkezik.

— **Járvány kórház.** Megyénk lépéseket tett a kormánytól egy a megye területén felállítandó járványkórház érdekében. Ez eléggé nem helyeselhető intézkedés, mivel a trachoma elleni védekezés a megye egyes községeinek igen nagy terhére van. Különösen községünknek volna oka örülni azon, ha a járvány kórház létesülne, mert mint tudva van, községünknek igen tetemes összegekbe került és kerül a trachomasok gyógykezelése.

— **Ártatlan tréfa.** (?) Paha párnák lágy ölében ringott a kis leányka, midőn andalító zenehangok hatoltak az ablakon át csinos kis hálóterembe. Valószínűleg a legutóbb lefolyt bálnak együtt töltött élevezeteiről álmodik — következteti az ablak alatt didergő „imádó”, különben „rózsa” arca már látható lenne az ablaknál. Végre mégis hallatszik nesz, mely a következtetést kétségbe vonni enged, a rózsza arca látható lesz az ablaknál. De mi ez? A helyett, hogy megvillanna a világosság a szobában, a függöny újra legördül és sötét marad a szoba. Az imádónak arca erre hosszúra nyulik, míg a két szál cigánygyerek örömtől sugárzik (mint ezt a gyönyörűen fénylő hold látni enged); hihetetlen az okoz nekik örömet, hogy a kialakított s másnap megadni ígért 20 krt. már zsebében hitték. Ezalatt a kis rózsza könnyes szemekkel várja az ártatlan (?) tréfa végét. Elkövetkezett a másnap reggel, mikor is halk kopogtatás hallatszik az ajtón s azon belép az imádó és látva a szemrehányó tekintetét a kis rózsának, imígyen szól hozzá: ne haragudjál, hiszen nem neked szólt az, hanem — nagymamának.

— **Erdekes találmány.** Egy helybeli ismerősünk előadása folytán közöljük a következőket. Szimai György műgépésznek sikerült 10

évi hosszas buvárkodás után egy 1½ lóerejű süritett léghajtású fekvő gépet létrehozni. E 3016 drbból álló gép egy részét nevezett gépész Mindszenten volt tartózkodása alatt készítette míg teljes befejezése Csabán történt meg, mit több jómódu csabai polgár áldozat észsége tett lehetővé Jelenleg Szimai egy nagyobb (16 lóerejű) gép előállításán dolgozik, e géppel szándékozik a nyilvános próbát beutadni, mely iránt B.-Csabán igen nagy az érdeklődés. Szóban forgó találmányra a szabadalom Európa összes nagyobb államaiban kieszközöltetett.

— **Állásától felfüggesztett jegyző.** Mult számunkban felemlítettük, hogy Beszedits István kisteleki jegyző ellen vizsgálat indított, e hírünket azzal egészítjük ki, hogy Beszedits, mint az az alispán évnegyedes jelentéséből kitűnik állásától is felfüggesztetett.

— **Tarthatatlan állapot.** Ugy egyesek, mint községünk összes lakosságának gyakran van alkalmuk tapasztalni azt a türelhetetlen állapotot, mi annak folytán áll elő, hogy nincs községünkben állatorvos. Eltekintve attól, hogy a beteg állat tulajdonosa legtöbb esetben kárt szenved, még az az eset is fenforog, hogy a levágandó állatok egészséges voltáról senkisésem szerez meggyőződést, pedig a törvény világosan rendel, hogy az állatok levágatásuk előtt megvizsgálandók. Kisteleken sincs külön állapot mint nálunk, mert az ottani állomáson igen nagy jószág szállítványok szoktak feladatni, melynek megvizsgálását — állatorvos hiányában — a községi orvos teljesíti. Ha már az állattulajdonosoktól vizsgálati díjat szednek, (még pedig elég magasat) elvárható volna az illető hatóságtól — tekintettel a rendkívüli nagy forgalomra — hason oda, hogy állatorvos alkalmaztassék.

— **Szegedi új szakácskönyv.** Ez a címe annak a jelesen szerkesztett szakácskönyvnek, mely Endrényi testvérek szegedi nyomlájából a közel multban került ki. A szegedi új szakácskönyvet Szekula Teréz asszony, az alföld leghíresebb gazdasszonya írta. Közel 1000 receptben adja közközre hosszú évek során át gyűjtött tapasztalatait és mindenki által könnyen megérthető módon vezet be a szakácsművészetébe. Szóval egy olyan könyvről van szó, melyet egy takarékos gazdasszony sem nélkülözhet. Ajánljuk is gazdasszonyaink figyelmébe e páratlan munkát. Aza szines borítékú kemény kötésben 1 frt 50 kr. Szegedről postautalványon (Endrényi testvérek könyvkereskedése) vagy kiadóhivatalunknál megrendelve 1 frt 65 kr.

Színészet.

Mult csütörtökön kezdte meg Frank Lenke 14 tagból álló színtársulata előadásainak sorozatát „Vörös sapka” vagy az arany lako-

dalom című színművel, melyet Vidor Pál írt.

Az előadás nem volt látogatott s ezt egyrészt a rossz időnek, másrészt pedig azon bizalmatlanságnak tulajdonítjuk, melyet közönségünk általában a vándor színészek iránt tanusít.

Igaz, hogy a legutóbb itt volt színtársulat tagjai okot adtak a bizalmatlanságra, de míg amazok azt kiérdemelték, addig ez a társulat — tekintve a bemutató előadást, mely úgy az összhang által, mint az egyes szereplők kifogástalan játéka által sikerült volt — hisszük, hogy a bizalmatlanságot megfogja dönteni. Magáról az előadásról a következőket írhatjuk:

Különösen kiemelendőnek tartjuk Bánfalviné Ilka (Jucika) játékát, a ki, eltekintve attól, hogy jó színpadi alak, játékaival valamint fesztelen modorával a dicséretet méltán megérdemli. D. Hetényi Emilia (Ambrus felesége), magát, mint ügyes drámai színésznőt mutatta be. A férfi szereplők körül kitűnt Kovács Vince (Ambrus János) a ki különösen a drámai jeleneteket hatásosan adta elő. Jól játszottak még Zágonyi Ferenc (Szél Matyi), de egy kissé túlzottan, Huszti Márton (Ambrus István) ki azonban nem jól volt maszkirozva.

Általában hisszük, hogy e társulat némi igyekezettel a helyi igényeket teljes mértékben ki fogja elégíteni.

Tegnap valamivel nagyobb számu közönség előtt adták Tóth Kálmánnak „Korteskedés kávé mellett” című kitűnő vígjátékát. Igen népszerű szerepe volt Frank Lenkének (Bántalviné) melynek kitűnően meg is felelt. Kiemelendőnek tartuk még D. Hetényi Enliia (Cselelya) Huszti (Bánfalvi) és Kovács (Bercsei) játékát. Makai (Borbács) igazi eredeti alak volt és többször keltett derűtséget játékaival. Általában az összes szereplők megállták helyüket és ugy látszik, hogy e társulat egyike a jobbakkal, miért is érdemes a pártolásra.

Irodalom.

— **„A szesz folyadékokkal való kereskedés Magyarországon.”** Ilyen című munkára hirtet előzetést Ósváth Imre kir. törvényszéki bíró a „Magyar Kereskedők Lapja” regálerovatának vezetője. A munka égető szükségét van hivatva pótolni, miután az új italmérési jövedéki törvény folytán minden eddig megjelent ismertető és magyarázó munk hasznavehetlenné vált. Ósváth Imre munkája a legnagyobb alaposággal tárgyalja a régiebb és újabb rendelkezések (törvények stb.) egybevetésével a szesz és egyéb szesz italok nagybani forgalmát, (szesz-sőr-nagykereskedést) a szesz italok kismértékbeni forgalmát, a kimérést, a zárt

Egy szegény ördög, aki mindig elkésik.

(Komikus rajz.)

(5)

(Folytatás és vége.)

Estére ért D-be: sietett nagynénje lakását fölkeresni. A kaput nyitva találta s bement. Itt-ott emberek álltak, a bejáratnál suttogva s csodálkozva néztek Bálint bátyákra, amint a nagy büröndöt cipelé fölfelé. Ő azonban nem figyelt semmire, csak sietett fel nagynénjéhez. Kopogtat, benyit, im! a szerencsétlen flótás már elkészt. Megdőbbentő jelenet tárult eléje. Nagynénje halva feküdt egy ágyon, körülötte ismeretlen emberek álltak a részvét könynyével szemükben; kissé félrebb három rokon értekezett titkon egymással, kezükben egy írást tartottak. Bálint bátyánk belenézett — a végrendelet volt. Szerinte a nagynéne vagyonát négy részre osztotta, melyből három részt a három rokon kapott, a negyedik (100,000 forint körül) az árvaház javára hagyatott.

Bálint bátyánkat kiverte a hidegveritek; csak bámult merőn maga elé, alig akart hinni szemeinek. A rokonok aztán megmagyarázták neki, hogy nagynénje hasztalan várakozva reá, bosszúságból a neki járandó részt jótékony célra fordította.

Tehát megint elkészt.

Azonnal ment a gőzöshöz, fölült s jött haza — üresen. Még be sem ért a faluba, már ismerőssel találkozott.

— Jó napot Bálint ur!

— Adjon Isten!

— Tudja-e mi ujság, mióta elment?

— Micsoda?

Uj bírónk van. Épen tegnap volt a bíróválasztás s Bodor Audrist fogadtuk el egyhangulag.

— Ezer menykő! hát mért nem vártak meg kelmetek engem?

— Azt mondták ám, hogy nagy ur lett a ténsurból, örökölt valami némettől, nem lesz már szüksége a bíróságra.

Bálint bátyánkat a guta kezdte kerülgetni.

Mit volt tennie mást, bánatában visszavonult a világtól, beült szobájába s neki adta magát az ivásnak.

Volt Bálint bátyánknak egy korhely unokaöcse Z-ben jogász. Egy pár év előtt halt el anyja s meglehetősen összeget hagyott fiára. A fiu e vagyonból biztosította nagybátyja életét, gondolva, hogy ha már életében nem, legalább mint egy nemes házi állatról mondjuk, halálával használjon neki. Bálint bátyánk halálára nemsokára nagy lett a kilátás, mert előregedett

s a mellett tul hizott volt s szesz italokkal bőven élt.

A fiatal ember csak tette be évenként a biztosításért járó összeget s várta mikor simítja agyon valami lapos guta drágalátos nagybátyját.

Már hat év mult el; az unokaöcse már többi pénzét mind elverte, csak egy évre fizethetett még, pedig attól remélte egész jövőjének megalapítását. Mindennap remegve várta már a póstát, főleg miután hírül vette, hogy Bálint bátyánk nagy beteg. Elment meglátogatni őt, a baj csakugyak komolynak mutatkozott, alig birt már beszélni s öcsöce titkos örömmel távozott tőle.

De aztán ismét hetek, hónapok multak s a várt gyászjelentés csak nem érkezett. Egyszer csak azon vette észre magát Renner, az unokaöcse, hogy már csak egy hete van még remélni. . . .

Az is elmult, az is meddő maradt s ő szerencsétlen végzet! egy-két nappal rá jön a fekete szegélyű levél, benne röviden e szavak: „Nemes Törzsöky Bálint tegnap délután 4 órakor csendesen elszenderült az Urban.”

Tehát még meghalni is elkészt!

edényekben engedélyezett elárúsítást (kismértékbeni elárúsítást) a kimérés és kismértékbeni elárúsítás engedélyezésének feltételeit, az italmérési jövedék hasznosításának módjait, az italmérési adóbérletet, a kizárólagos italmérési jogosultságot stb. A munka nyolcadrét nagyjában 10—15 ivnyi terjedelemben fog megselelni. Előfizetési ára 1 frt (bolti ára 2 frt lesz), mely összeg november 15-ig a „Magyar Kereskedők Lapja“ szerkesztőségéhez (Budapest, Erzsébet-körút 27 sz.) mint a mű kiadójához küldendő. Ajánljuk e nagy fontosságú szakmunkát az érdekeltek (községek, ügyvédek, kereskedők, regálebérlok) figyelmébe.

Uj találmány.

Az első budapesti szab. iroda Bergl Sándor tudósítása.
(kerepesi ut 79. sz.)

Vasuti kocsik világítása.

A kocsik belsejében elhelyezett lámpák meggyújtása és eloltása az utazók háborgatásával jár karöltve, miért is ez a legfőbb vonatonál a tetőről eszközöltetik. Azonban ez nagyon veszélyes dolog, mert a lámpagyújtókat, bármely rossz időben, egyik vagonról a másikra kell ugrálnia és ha a vonat számos vagonból áll és a szegény gyújtogatónak funkcióját a lehető legrövidebb idő alatt kell végeznie, akkor bizon vajmi nehéz dolog előtt áll.

Rövid tíz év alatt hazai vasutainknál számos lámpagyújtót szerencsétlenség ért, mert az ide-oda ugrálás alkalmával a vagon tetejéről leesvén, többen súlyosan megsebesültek.

E sebesültek a biztosító társaságok szerencsétlenségére majd mind biztosítva voltak és ugyan csak nyitniuk kellett zsebeiket, hogy mindannyi károsultat kielégítsék.

Egy bajor királyi mérnök megsajnálta a biztosító társaságokat, de még jobban a szerencsétlen lámpagyújtókat és segített a bajon az által, hogy elektromosság segítségével gázzal világítja a vagonokat. Az említett mérnök egy készüléket rendezett be, melynek segítségével a lámpagyújtás és oltás az állomás peronjáról történik, miáltal szükségtelenné vált a vagonok tetején való mászkálás. A gázkiömlés a vagonok belsejében is lehetetlenné van téve. A 10 havi próba idő alatt az elrendezés igen jónak bizonyult s azért a bajor állami vasutak minden vonatjánál eme új világítási rendszer alkalmaztatik. Az ily készülék ára elenyésző csekély a vele szemben álló haszonhoz képest és általános előismerésünket fejezzük ki Schmid W. feltalálónak, hogy a régen érzett hiányon oly egyszerű és praktikus találmányával segí-

tett. Együttal alánljuk a mi vasutainknak is eme új világítás behozatalát, legalább nálunk is kevesebb ember lesz nyomorékká.

Szerkesztői üzenetek.

K. Gy. tanító urnak. Beküldött alkalmi közleménye később érkezett a jelen számunkban hozottnál, miért is — sajnálatunkra — az öné nem hozhattuk.

Horváth Sándor urnak Szegeden. Ha közérdekű nagyon szívesen.

S Z I N H Á Z.

Nemzeti Színészet

Mindszentben Engel I. kávéház termében
Frank Lenke társulata által

ma vasárnap, 1890. november hó 2-án adatik:

FELHŐ KLÁRI.

100 arany pályadíjat nyert eredeti énekes népszimű 3 felvonásban. Irta: Rátkay László. Rendező Kovács Vince.

S z e m é l y e k:

Özv. Aba Gyné	Hetényi E.	Csik Vendel	Zágonyi F.
Aba András, fia,	Kovács V.	Istók, fia	Husztó M.
Felhő Klári	Bánfalviné I.	Viola Eva	Frank Lenke
Felhő Katica	Rónai Maris.	Rokkéné	Gaál Laura.
Fátyol Ferkó	Szatócsi M.	Gerő	Makai.
Tenger Ádám	Makai L.	Bence	Józsa.
Bálint, fia	Aradi J.	Tarbék Máté	Farkas.

Kezdeté pont fél 8 órakor.

Kedden november 4-én bérlet 1-ső számban színre kerül

N ö - u r a l o m.

Kitűnő vigjáték 3 felvonásban. Szigligeti Edétől.

Felelőszerkesztő és kiadó tulajdonos
Diamant Manó.

Olcsó Bevásárlási Forrás

H.-M.-Vásárhelyen.

HIRDETMÉNY!

Van szerencsénk a t. c. közönséget értesíteni, hogy **H.-M.-Vásárhely** a reform. ótemplom középületében az artézikkal szemben levő üzletünket jóval megnagyobbítottuk és az őszi időnyre mindenféle legdivatosabb cikkekkkel u. m. ruhaszövetek, selyemkendők, selyemruha kelmékkel, rumburgi, creász, cérna és pamut vásznakkal elláttuk.

Különösen figyelembe ajánljuk **mennyasszonyi** vásárlásoknál nyújtandó kedvezményünket.

Minden mennyasszonyi vásárlásnál 5 percent leszámítást teszünk és iparkodni fogunk, hogy t. vevőinknek úgy az árak, mint az áruk minősége tekintetében teljes megelégedésökre szolgáljunk.

A t. c. közönség becses pártfogását kikerve

Teljes tisztelettel,

Gartsik és Benedek.

A tantestület által javasolt és Csongrádmegye tanfelügyelősége által használni engedélyezett

iskolai tankönyvek

eredeti bolti áron, nemkülömben

napptárak 1891. évre

nagy választékban kaphatók

DIAMANT MANÓ

könyv, papir- s irodaszer kereskedésében Mindszentben.